

и на нашем језику уз потребну коректуру и допуну. Издање њено и у виду обичних библиографских података, без садржаја радова и критичког става, било би од велике користи.

А.

Миливој Ш. Милошевић, Наука о броду, I дио — Народна књига, Цетиње 1955

Миливој Милошевић није непознат у стручној поморској литератури. Познате су двије раније његове књиге о бродоградњи. Већ неколико година он ради на великој студији „Наука о броду“ од које је сад издао први дио. Ова студија ће обухватити три књиге. Овај дио, како писац у свом предговору каже, садржи опште појмове о броду, опрему брода и његово одржавање, а слjedeће књиге ће обрадити градњу и теорију брода, распоред терета и маневрисање брода. Иако писац скромно у предговору квалификује ову књигу као уџбеник „намијењен ученицима поморских школа“, ово је у југословенској поморској литератури прва студија о броду ове врсте, солидно писана на основу обиља. првјенствено стране литературе и сопственог искуства као дугогодишњег професора наутике и капетана дуге пловидбе.

Ова студија није само корисна за практичну употребу у поморским школама него и правницима који се баве обрадом поморског права као и историчарима, који у истраживању политичких и економских података прошлости нашег народа на јадранској обали долазе често до низа имена разних врста бродова чију је дефиницију потребно знати да би се правилно оцијенила величина неке битке, богатство поједине области, личности и сл.

Аутор је, у општим појмовима о броду, у пет поглавља описао до детаља брод и дао његову дефиницију, затим извршио класификацију брода по врстама према води у којој плови, према грађевном материјалу и врсти покретне снаге. Послије тога је описао петнаест врста бродова на једра, бродове са сталним стројем, турбинама и моторима и електричне бродове (бојни, крстарице, разарачи, торпиларке, терпедни чамци, подморнице и др.). Обрдио је трговачке бродове подијеливши их на четири групе (теретни, теретно-путнички, путничко-теретни и путнички) и 19 разних врста специјалних бродова (бродови-свјетионици, јакте, чамци за спасавање, бродови-хладioniце, теглачи, ледоломци итд.). У четвртој и петој глави аутор је изложио главна својства брода (пловност, чврстоћа, стабилност, брзина, отпор брода, окретљивост и понашање брода на мору) и опште појмове о градњи брода.

Посебну пажњу у књизи писац је обратио опреми брода, чамцима и средствима за спасавање. И најзад, једно поглавље је посветио одржавању брода и на крају неколико чланака о распреми брода, служби на броду, начину кормиларења и заповиједи за кормиларење.

Књига завршава рјечником поморских термина који су употрејебљени у овој студији. Ријечи су дате на три језика: српско-хрватском, енглеском и италијанском. Енглески и италијански су језици који се највише употребљавају у морнарици и поморству. Овај рјечник је потребан због тога што се код нас осјећа оскудица за њим. Још 1921 године једна комисија је радила на изради поморског рјечника (1922 године је Рудолф Црнић издао један мали рјечник на 38 страна 4°, на италијанском, њемачком и српско-хрватском) али је овај Милошевићев рјечник погодан ради тога што је мјесто њемачког узео енглески језик.

Н. С. М.

Извјештај о проучавању архивске грађе о књазу Данилу

Настављајући свој ранији рад на испитивању веза између Црне Горе и Француске у XIX вијеку наше се интересовање све више сводило на одређено питање: француски политички утицај у Црној Гори од 1853 до 1860. Од краја 1952 па до маја 1954 године проучили смо и већим дијелом преписали архивски материјал који се налази у Архивском одјељењу Државног музеја на Цетињу из доба књаза Данила, поклањајући посебну пажњу оном дијелу који стоји у вези са постављеним питањем. То је кореспонденција коју је књаз Данило одржавао на француском, италијанском и српском језику са француским дипломатским, политичким и војним лицима. Ова веза почиње посредством Ијасента Екара, који је као вицеконзул новооснованог француског вицеконзулата у Скадру, дошао у Скадар 20 октобра 1853 године преко Цариграда, Крфа и Јањине. Прво његово писмо књазу Данилу, које се налази у Архиву, датира од 24 јануара 1855. У њему, он каже између осталог, да је примио од књаза Данила три писма под бр. 10, 14 и 16, што значи да је преписка почела већ крајем 1854 године. Међутим, за ту ранију преписку ми нијесмо нашли никаквих трагова ни на Цетињу ни у Паризу. Сачувана преписка је у добром стању и састоји се од оригинала, копија и концепата. Према нађеном стању Данило је упутио: 44 писма Екару, 10 Жил Роберу, Екаровом замјенику, 9 Наполеону III, 6 француском контра-адмиралу Жиријен де ла Гравијеру, 2 Тувнелу, француском амбасадору у Цариграду, 8 Валевском, 2 царици Евгенији и 1 принцу Наполеону. У међувре-